

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 10:
Tanging Yaman

**Edukasyon sa Pagpapakatao – Ikasiyam na Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 10: Tanging Yaman
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtagay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuhang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga oriinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Marites A. Baguiso, Aljhun M. Pantaleon, Areceli M. Simbol

Editor: Karyl Joyce M. Maloloy-on

Tagasuri: Monalisa Babiera, Jerlyn Faith B. Gitalan

Tagaguhit:

Tagalapat: Liezel R. Capitanea

Tagapamahala: Isabelita M. Borres

Eugenio B. Penales

Sonia D. Gonzales

Jeanelyn A. Aleman

Evelyn F. Importante

Rose Marie E. Diocares

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region IX

Office Address: Regional Center, Balintawak, Pagadian City

E-mail Address: region9@deped.gov.ph

9

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 10: Tanging Yaman

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang Makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan naming na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kani na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Tanging Yaman

Sa modyul na ito, inaasahang malilinang ang iyong kaalaman, kakayahan at pag-unawa sa sumusunod na mga pamantayan:

Nasusuri ang maidudulot ng magandang ekonomiya

- a. Naipaliwanag ang mga magandang dulot ng mabuting ekonomiya
- b. Naisa-isa ang mga maidudulot ng magandang ekonomiya.
- c. Napapahalagahan ang mga maidudulot ng magandang ekonomiya

MELC – Q1EsP9PL-Ie-3.2

Nakakaramdam ka na ba ng inggit sa mga kapatid mo? Natanong mo na ba ang iyong sarili kung bakit hindi pantay-pantay ang pagtingin sa inyo ng nanay at tatay mo? Kung oo, ano ang ginagawa mo?

Sa lipunan na ginagalawan natin, ang pamilya ang itinuturing na pinakamaliit at pinakamahalagang yunit ng lipunan. Ito ang humuhubog at bumubuo sa atin bilang isang mabuting tao. Minsan sa loob mismo ng tahanan ay hindi maiwasan ang kompetisyon lalong-lalo na sa pagmamahal at pagbibigay nang atensyon ng mga magulang sa kanilang mga anak. Dahil sa pagkakaiba-iba ng mga ito, hindi maiwasan ang paghahambing sa isa't isa. Nagkakaroon ng inggitan at pakiramdam ng pagiging mas angat. Natural ang ganitong mga pakiramdam. Subalit bago lumala ang sitwasyon, ay magandang balikan ang karanasan at tingnang mabuti kung nagkulang ba ng pagmamahal ang ating mga magulang o sadyang naghahangad lang tayo ng higit pa. Ang karanasan sa pagmamahhal ng magulang ay isang ekonomiya na hindi malayo sa ekonomiya ng lipunan. Ang pagmamahal ng magulang ay nakapagdudulot ng mabuting ekonomiya sa pamilya na maaring ihambing sa ekonomiya ng lipunan.

Sa modyul na ito ay inaasahang masasagot ang mahalagang tanong na:

Ano ang magandang ekonomiya? Sino ang makikinabang nito? Paano ito makakamit? Handa ka na bang palawakin ang inyong kaalaman tungkol sa lipunan? Halika na!

Subukin

PANUTO. Piliin ang pinakaangkop na sagot at isulat ang titik nito sa kwaderno.

- ___ 1. Ano ang angkop na salita sa pagbibigay ng parehong benepisyo sa lahat ng tao sa lipunan?
a. pantay na benepisyo
b. yaman na benepisyo
c. budget na benepisyo
d. patas na benepisyo

- ___ 2. Alin ang angkop na salita na nagpapaunlad ang lahat na walang taong sobrang mayaman at maraming mahirap?
a. pagkakapantay-pantay
b. mabuting Ekonomiya
c. patas
d. pagbabudget

- ___ 3. Alin ang nangunguna sa pangangasiwa at patas na pagbabahagi ng yaman ng bayan?
a. bansa
b. estado
c. komunidad
d. lipunan

- ___ 4. Paano masisiguro na ang bawat bahay ay magiging tahanan sa Lipunang Pang-ekonomiya?
A. Nagbibigay tulong pinansiyal ang pamahalaan sa mga mahihirap na pamilya.
B. Napangangasiwaan at naibahagi ng patas ang yaman ng bayan.
C. Natutulungan ng estado ang mga manggagawa na makahanap ng hanapbuhay sa ibang bansa.
D. Nagsisikap ng estado na mabigyan ng trabaho ang bawat mamamayan kahit hindi angkop sa kakayahsan.

- ___ 5. Sa lipunang pang-ekonomiya, ano ang pagkakaiba ng pantay sa patas?
a. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-parehong benepisyo sa lahat ng tao sa lipunan. Ang patas ay pagbibigay ng nararapat para sa tao batay sa kaniyang panganilangan.
b. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-parehong benepisyo sa lahat ng tao sa lipunan. Ang patas ay pagbibigay ng nararapat para sa tao batay sa kaniyang kakayahsan.
c. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-parehong pagturing sa lahat ng tao sa lipunan. Patas ay ang paggalang sa kanilang mga karapatan. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-pareho pagturing sa lahat ng tao sa lipunan. Ang patas ay pag tiyak na natutugunan ng pamahalaan ang lahat ng pangangailangan ng mga tao.

Lipunang Pang-ekonomiya

Bukod Tanging Yaman

Sadyang magkakaiba ang mga tao. May mga magagaling sa Math. May mahuhusay sa pagguhit. May masinop sa gamit. May marunong sa pera. May magaganda at makikisig ang katawan kahit na hindi nag-eehersisy. Mayroon din namang tabain at kailangang mag-ingat sa pagkain. Dahil sa pagkakaibang ito, hindi maiwasan ang paghahambing sa isa't isa. Nagkakaroon ng inggitan. Nagkakaroon din naman ng pakiramdam ng pagiging mas angat. Natural ang ganitong mga pakiramdam. Subalit bago lumalim ang pakiramdam at tumungo sa sama ng loob, marahil magandang balikan ang karanasan at tingnang mabuti kung nagkulang ba ng pagmamahal ang ating mga magulang o sadyang naghahangad lang tayo ng higit pa. Ang karanasan sa pagmamahal ng magulang ay isang ekonomiya na hindi malayo sa ekonomiya ng lipunan.

Balikan

Panuto: Basahing mabuti ang pangungusap at punan nang tamang salita ang patlang upang mabuo ang diwa. Piliin ang salita na nakatala sa loob ng kahon.

pamamahala pagkakaisa barkadahan pampolitika kultura

1. _____ ang tawag sa mga nabuong gawi ng pamayanan.
2. Hawig sa _____ ang isang pamayanan.
3. Ang _____ ay usapin ng pagkakaloob ng tiwala.
4. _____ ang tawag sa paraan ng pagsasaayos ng lipunan upang masiguro na ang bawat isa ay malayang magkaroon ng maayos na pamumuhay.
5. Sa prinsipyong _____, tungkulin ng mga mamamayan ang magtulungan at ng pamahalaan ang magtayo ng mga akmang estruktura upang makapagtulungan ang mga mamamayan.

Tuklasin

Gawain (Word Puzzle)

Panuto: Hanapin ang mga salita na may kaugnayan sa paksang Lipunang Pang-ekonomiya. Gamitin na gabay ang nabilugang halimbawa. Maaaring ang mga titik ng salita ay pahalang, patayo, pabalik, o padayagonal. Bigyan kahulugan ang mga salitang nakita.

L	I	P	U	N	A	N	B	B	P
A	S	O	B	U	D	G	E	T	A
R	T	R	A	B	A	H	O	B	N
E	K	O	N	O	M	I	Y	A	T
H	O	I	S	L	T	I	G	H	A
I	M	P	A	T	A	S	B	A	Y
B	A	Y	A	N	O	B	U	Y	U
U	M	U	N	L	A	D	H	I	O
P	A	G	G	A	W	W	A	B	N
M	A	B	U	T	I	G	Y	G	K
P	R	O	P	O	R	T	I	O	E

Suriin

Hindi Pantay Pero Patas

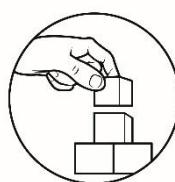
Ito ang prinsipyong inuugnay ng Lipunang pang-ekonomiya. Ang lipunang ito ay nagsisikap na pangasiwaan ang mga yaman ng bayan ayon sa kaangkupan nito sa mga pangangailangan ng tao... “patas”.

Para kay Max Scheler, bahagi ng pagiging tao ang pagkakaroon ng magkakaibang laking at kahinaan. Nasa hulma ng ating katawan ang kakayahang nating maging isang sino.

Ngunit, sinasabi din ni Scheler na dahil sa hindi pagkakapantay-pantay na ito, kailangang sikapin ang pagkakapantay-pantay sa pamamagitan ng pagbabahagi ng yaman ng bayan.

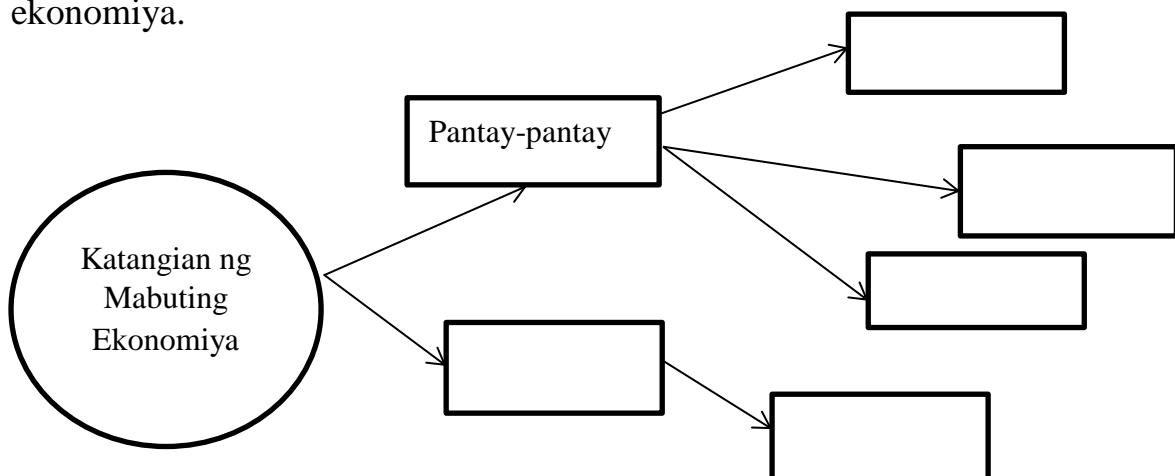
Malabo? Gamitin nating halimbawa ang sitwasyon sa klase. Maaaring si Elmer ang pinakamagaling sa Math ngunit hindi ito ibig sabihin na si Elmer na lamang ang tuturuhan ng guro ng Math. Pagsikapan pa rin ng guro na ituro ang mga tuntunin sa Math sa kapuwa mabilis matuto at sa mga mag-aaral na kailangan ng ibayong pag-akay. Upang higit pang mapaunlad ang husay ni Elmer, maaaring bigyan siya ng dagdag na mga *Math problems* na kaniyang pag-aaralan. Tugma ito sa tinatawag ni Sto. Tomas de Aquino, isang katolikong pilosopo at teologo sa eskolastikong tradisyon, na prinsipyong ***proporcio***, angkop na pagkakaloob ng naaayon sa pangangailangan ng tao. Sa madaling salita, hindi man pantay-pantay ang mga tao, may angkop para sa kanila. Kailangan maging patas ayon sa kakayahahan, ayon sa pangangailangan.

Napakaganda ng salitang Filipino para sa trabaho. Ang tawag natin dito ay “hanapbuhay”. Ang hinahanap ng gumagawa ay ang kaniyang buhay. Hindi siya nagpapakapagod lamang para sa pera kundi para ito sa buhay na hinahanap niya. Ang kaniyang pag-aari ay hindi lamang patunay ng kaniyang pagpapagal. Ito rin ay ang mga gamit niya upang matulungan siyang mahanan ang kaniyang buhay. Mayroon siyang bidyoke hindi para mag-ingay kundi para magamit niya sa kaniyang pagpapahinga at muling pagpapalakas. Mayroon siyang telebisyon hindi upang ipagmalaki ang kaniyang kakayahang makabili ng mamahaling gamit kundi upang malibang at makakakuha ng bagong kaalaman na makatutulong sa muli niyang pagbalik sa pagtratrabajo. Mayroon siyang damit hindi para ipang porma kundi dahil kailangan niya ito upang gawing kaaya-aya ang kaniyang sarili sa trabaho at sa mga nakakasalamuha niya. Marapat na ipaalala sa sarili na ang mga gamit sa paligid at yamang pinagbabahaginan ay hindi iniipon para higit na palakihin lamang ang yaman. Nariyan ang mga ito upang umayon sa mga layunin ng mga tao.

Pagyamanin

Panuto: Isulat sa loob ng graphic organizer ang mga katangian ng mabuting ekonomiya.

Isaisip

Gawain : Pagsulat ng Editorial

Panuto: Gamit ang isang kwaderno, isulat ang mga masasagap ninyong impormasyon hinggil sa dulot ng COVID – 19 pandemya sa ating ekonomiya mula sa mga balita at social media.

Ilarawan sa editorial ang mga sumusunod:

1. Ilarawan ang estatus ng ekonomiya ng bansa bago pa dumating ang pandemyang COVID -19.
2. Ilarawan ang ekonomiya ng bansa sa panahon ng pandemyang COVID -19.
3. Ilarawan ang dulot ng pandemyang COVID -19 sa ekonomiya ng bansa.

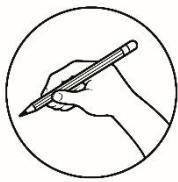
Isagawa

Gawain: Pagpupuno ng Patlang

Panuto: Basahing maigi ang mga pangungusap. Punan ng tamang sagot ang bawat patlang na makikita sa loob ng kahon sa ibaba.

Max Scheler	Diyos	babae	buhay	hanapbuhay
Proportion	tinapay	yaman	patas	pagkasyahan
bahay	kapital	paggawa	bansa	lipunan
lipunang pang -ekonomiya				

1. Para kay _____, bahagi ng pagiging isang tao ang pagkakaroon ng magkakaibang lakas at kahinaan.
2. May nagsasabing pantay-pantay ang lahat dahil likha tayo ng _____, dahil tao tayo.
3. Ang _____ ay mas may taglay na karisma upang manghalina kaysa lalaki.
4. Tinatawag ito ni Sto. Tomas de Aquino na prinsipyong _____ o, ang angkop na pagkakaloob ng ayon sa pangangailangan ng tao.
5. Una ang halaga ng tao bago ang _____.
6. May _____ man ang tao o wala, may halaga pa rin siya bilang tao.
7. Nagtratrabaho siya upang maging produktibo sa kaniyang sarili. Ang tawag natin dito ay “_____.”
8. Ang _____ ng tao ay isang pagsisikap na ipakilala ang sarili.
9. Ang _____, sa mas malakihang pagtingin, ay ang mga pagkilos na masiguro na ang bawat bahay ay magiging tahanan.
10. Hindi pantay pero _____, ito ang prinsipyong lipunang pang-ekonomiya

Tayahin

PANUTO. Basahing mabuti ang bawat pangungusap at unawain ang tanong. Piliin ang pinakaangkop na sagot at isulat ang titik nito sa kwaderno.

- ___ 1. Paano masisiguro na ang bawat bahay ay magiging tahanan sa Lipunang Pang-ekonomiya?
 - A. Nagbibigay tulong pinansiyal ang pamahalaan sa mga mahihirap na pamilya
 - B. Napangangasiwaan at naibabahagi ng patas ang yaman ng bayan
 - C. Natutulungan ng estado ang mga manggagawa na makahanap ng hanapbuhay sa ibang bansa
 - D. Nagsisikap ng estado na mabigyan ng trabaho ang bawat mamamayan kahit hindi angkop sa kakayahang

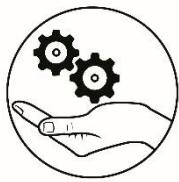
- ___ 2. Alin ang nangunguna sa pangangasiwa at patas na pagbabahagi ng yaman ng bayan?
 - A. Bansa
 - B. Estado
 - C. Komunidad
 - D. Lipunan

- ___ 3. Bakit magkakaugnay ang pag-unlad ng sarili sa pag-unlad ng bayan?
 - A. Nakilala at sumikat ang mga taong umuunlad
 - B. Nagsisikap sa paghahanapbuhay ang tao at may mabuting dulot ito sap ag-unlad ng bansa.
 - C. Nagkakaroon ng maraming opurtunidad sa hanapbuhay ang taong mahilig paunlarin ang sariling kakayahang
 - D. Nakatutulong sa bansa kung maraming pera ang bawat tao ay may mabuting dulot sap ag-unlad ng bansa

- ___ 4. Ano ang angkop na salita sa pagbibigay ng parehong benepisyo sa lahat ng tao sa lipunan?
 - a. Pantay na benepisyo
 - b. Yaman na benepisyo
 - c. Budget na benepisyo
 - d. Patas na benepisyo

- ___ 5. Sa lipunang pang-ekonomiya, ano ang pagkakaiba ng pantay sa patas?
 - A. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-parehong benepisyo sa lahat ng tao sa lipunan. Ang patas ay pagbibigay ng nararapat para satao batay sa kaniyang panganagilangan.
 - B. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-parehong benepisyo sa lahat ng tao sa lipunan. Ang patas ay pagbibigay ng nararapat para sa tao batay sa kaniyang kakayahang.
 - C. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-parehong pagturing sa lahat ng tao sa lipunan, patas ay ang paggalang sa kanilang mga karapatan.
 - D. Ang pantay ay pagbibigay ng pare-pareho pagturing sa lahat ng tao sa lipunan. Ang patas ay pag tiyak na natutugunan ng pamahalaan ang lahat ng pangangailangan ng mga tao.

- ____ 6. Alin ang angkop na salita na nagpapaunlad ang lahat na walang taong sobrang mayaman at maraming mahirap?
- Pagkakapantay-pantay
 - Mabuting Ekonomiya
 - Patas
 - Pagbabudget
- ____ 7. Paano napapatunayan na konektado na ang kanyang sarili sa bagay?
- Hindi nakakalimutan ni Sarah na bumili ng bag o sapatos tuwing sahod niya.
 - Inuubos ni Jerome ang kaniyang pera sa pagbili ng mamahaling relo na sa ibang bansa lamang mahahanap. Ayon sa kanya, sa ganitong paraan niya nakukuha ang labis na kasiyahan.
 - Hindi mabitawan ni Sheila ang kanyang lumang mga damit upang ibigay sa kamag-anak dahil mayroon itong *sentimental value* sa kanya.
 - Lahat ng nabanggit.
- ____ 8. Lahat ng nabanggit ay naglalarawan ng Lipunang Pang-ekonomiya maliban sa isa.
- Mayihahambing sa pamamahala ng budget sa isang bahay
 - Pagkilos para sa pantay na pagbabahagi ng yaman ng bayan
 - Pangangasiwa ng yaman ng bayan ayon sa kaangkupan nito sa mga pangangailangan ng tao
 - Pagkilos upang masiguro na ang bawat bahay ay magiging tahanan sa pamamagitan ng pangangasiwa ng yaman ng bayan
- ____ 9. Suriin ang sumusunod na pahayag na nagpapahiwatig sa paniniwalang “ang tao ay pantay-pantay”?
- Pantay na pagkakaloob ng yaman sa lahat ng tao.
 - Angkop na pagkakaloob ng yaman batay sa kakayahang tao.
 - Angkop na pagkakaloob ng yaman ayon sa pangangailangan ng tao.
 - Pantay na pagkakaloob ng yaman batay sa kakayahang at pangangailangan ng tao.
- ____ 10. Alin ang prinsipyong angkop na pagkakaloob ng ayon sa pangangailangan ng tao?
A. budget	C. yaman
B. ekonomiya	D. proportion

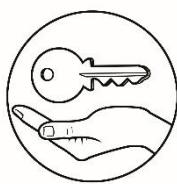
Karagdagang Gawain

PANUTO: Gumawa ng collage. Gumupit ng limang (5) o higit pang larawan na nagpapakita ng naidudulot ng maganda at mabuting ekonomiya bansa. Idikit sa cardboard. Isumite ang nabuong collage.

MGA LARAWAN NA NAKAKATULONG SA PAG-UNLAD NG EKONOMIYA NG BANSA

Pamantayan sa Paggawa ng Collage

	5	7	10
Pamantayan	Hindi naging malikhain sa collage.	Naging malikhain sa collage.	Lubusang nagpamalas ng pagiging malikhain sa pagbuo ng collage.
Kaangkupan sa paksa	Hindi angkop ang collage.	Angkop ang ilang bahagi ng collage.	Lubusang napakaangkop ng collage.
Presentasyon	Hindi naging malinaw ang intensyon o detalying pinahayag ng collage.	Naging malinaw ang intensyon o detalying ipinahayag ng collage.	Lubusang malinaw ang intensyon o detalying ipinahahayag ng collage.
Mensahe	Hindi angkop ang mensaheng ipinahahatid ng collage.	Angkop ang mensaheng ipinahahatid ng collage.	Lubusang angkop na angkop ang mensahe ng collage.
Kalinisan at Kaayusan	Hindi malinis at maayos ang pagkakabuo ng collage.	Naging malinis at maayos ang pagkakabuo ng collage.	Lubusang napakalinis at maayos ang collage.

Susi sa Pagmawasto

Pagyama	
nin	
1.	Tama
2.	Tama
3.	Tama
4.	Malí
5.	Tama
6.	Tama
7.	Malí
8.	Tama
9.	Tama
10.	Malí

Isasip	
1.	Max Scheller
2.	Diyos
3.	Babae
4.	Proporatio
5.	Tinapay
6.	Hanapbhuhay
7.	Paggawa
8.	o d...-...
9.	B
10.	D

Taya hin	
1.	D
2.	B
3.	B
4.	A
5.	B
6.	B
7.	B
8.	B
9.	B
10.	D

Subukin	
1.	A
2.	B
3.	B
4.	D
5.	D

Bali kan	
a.	Kultur
b.	Barakad
c.	Pamaam
d.	ahala
e.	titika

Tuklasin	
a.	Lipuna
b.	Ekono
c.	Traba
d.	Budget
e.	Pantav

Sanggunian

de Torre, J.M. (1977). The Metaphysical ground of Social Ethics: The Roots of Society. 2nd-ed. Manila: Sinag-talaga Publishers, Inc.

Frings, M.S. The Mind of Max Scheler. Milwaukee: Marquette University Press.

Plattel, M.G. (1965) Social Philosophy. Pittsburgh: Duquesne University Press.

“Lipunang Pang-Ekonomiya.” 2017. Prezi.Com. July 17.

<https://prezi.com/59pox9ccru65/lipunang-pang-ekonomiya/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph